

Ілия — Үшінші саны

Білінсін

Jeff Pippenger

2023-09-29

Кешкі құрбандық ұсыну уақыты келгенде, Ілияс пайғамбар жақындап келіп, былай деді: «Уа, Ибраһимнің, Ысқақтың және Исраилдің Құдайы Жаратқан Ие, бүгін Сенің Исраилде Құдай екенің, менің Өзіңнің құлың екенім және осының бәрін Сенің сөзің бойынша істегенім мәлім болсын». Патшалықтар 1-жазба 18:36.

Біз Ілиястың бейнелік рәміз ретіндегі сипаттарын айқындап келеміз. Сол сипаттардың бірі — Ілиястың, Шомылдыру рәсімін жасаушы Жоханның және Уильям Миллердің қызметі мен хабары сот құралы болғаны. Олардың хабары Ие тарапынан өздеріне тиесілі тарихи кезеңдерді сынау үшін қолданылды. Иса: егер Мен келмеген болсам, міншіл яһудилердің күнәсі болмас еді, — деді.

Егер Мен келіп, оларға айтпаған болсам, олардың күнәсі болмас еді; ал енді олардың күнәсін жасырар ешбір сылтауы жоқ. Жохан 15:22.

Езекиел өз дәуіріндегі ұсақ-түйекке таласқыш яһудилерге қатысты да осы қағиданы атап көрсетеді.

Өйткені олар бетпақ балалар әрі жүректері қасарысқан. Мен сені соларға жіберемін; сен оларға: “Иеміз Жаратушы Тәңір былай дейді”, — деп айт. Ал олар, тыңдай ма, тыңдамай ма, — өйткені олар бүлікшіл әулет, — дегенмен, өздерінің арасында бір пайғамбар болғанын білетін болады. Езекиел 2:4, 5.

Ілиястың рәміздік мәні оның үкімнің құралы ретіндегі рөлін де қамтиды.

«Үшінші періштенің хабарын жариялау ісімен айналысып жүргендер Жазбаларды дәл Әкей Миллер қабылдаған жоспар бойынша зерттеуде. «Пайғамбарлықтар мен пайғамбарлық хронологияға көзқарастар» атты шағын кітапта Әкей Миллер Киелі кітапты зерттеу мен түсіндіруге арналған мынадай қарапайым, бірақ парасатты әрі маңызды қағидаларды келтіреді:

«1. Киелі кітапта ұсынылған тақырыпқа қатысты әрбір сөздің өзіне тиісті мәні болуы тиіс; 2. Барлық Жазба қажет және оны ыждағатпен қолдану әрі зерттеу арқылы түсінуге болады; 3. Жазбада ашылған ешнәрсе сеніммен, күмәнданбай сұрайтындардан жасырылмайды да, жасырын болып қалмайды да; 4. Ілімді түсіну үшін, өзіңіз білгіңіз келетін тақырыпқа қатысты барлық аяттарды бір жерге жинаңыз, содан кейін әрбір сөзге өзіне тиісті ықпалын беріңіз; егер сіз өз теорияңызды ешбір қайшылықсыз құра алсаңыз, онда қателесіп тұрған жоқсыз; 5. Жазбаның түсіндірушісі өзі болуы тиіс, өйткені ол өзі үшін ереже болып табылады. Егер мен маған түсіндіріп беруі үшін қандай да бір ұстазға тәуелді болсам, ал ол оның мағынасын жорамалдайтын болса, не өз сектанттық сеніміне бола оны солай еткісі келсе, немесе дана болып көрінгісі келсе, онда оның жорамалы,

қалауы, сенімі немесе даналығы менің ережем болады, ал Киелі кітап емес.»

«Жоғарыда айтылғандар — осы ережелердің бір бөлігі; әрі Киелі кітапты зерттеу барысында бәріміз де баяндалған қағидаларды басшылыққа алғанымыз жөн.»

«Шынайы сенім Жазбаларға негізделеді; бірақ Шайтан Жазбаларды бұрмалап, адасушылық енгізу үшін соншама айла-амал қолданатындықтан, олардың шын мәнінде нені үйрететінін білгісі келетін адамға аса зор сақтық қажет. Осы заманның ұлы алдауларының бірі — сезімге тым көп ден қойып, Құдай сөзінің айқын айтқандарын елемей тұрып, сол сөз сезіммен үйлеспейді деген себеппен өздерін адалмыз деп санау. Көптеген адамдардың сенімінің іргетасы жоқ, тек сезімге ғана сүйенеді. Олардың діні қызбалықтан тұрады; ол басылғанда, сенімдері де жоғалады. Сезім сабан болуы мүмкін, ал Құдай сөзі — бидай. Ал пайғамбар: “Сабанның бидайға не қатысы бар?” — дейді.»

«Өздерінде ешқашан болмаған әрі ала алмаған жарық пен білімге құлақ аспағаны үшін ешкім сотталмайды. Бірақ көптеген адамдар Мәсіхтің елшілері өздеріне ұсынған ақиқатқа мойынсұнудан бас тартады, өйткені олар дүниенің өлшеміне сай болуды қалайды; сондықтан олардың түсінігіне жеткен ақиқат, жан дүниесінде жарқыраған жарық, Сотта оларды айыптайтын болады. Осы соңғы күндері біз барлық ғасырлар бойы жарқырап келген жинақталған жарыққа иеміз, әрі соған сай жауапты боламыз. Киелілік жолы дүниемен бір деңгейде емес; ол — көтерілген жол. Егер біз осы жолмен жүрсек, егер Жаратқан Иенің өсиеттері жолымен жүгірсек, онда “әділдердің жолы кемел күнге дейін барған сайын жарқырай түсетін нұр іспетті” екенін табамыз». Review and Herald, 1884 жылғы 25 қараша.

Біз «ешқашан иемденбеген және» «ала алмаған» «жарық пен білімге құлақ аспағанымыз үшін сотталмаймыз». Бұл мәлімдеменің маңызды қыры — «ала алмаған» деген тіркес. Илияс, Жохан және Миллер өздерінің тиісті ұрпақтары үшін қол жеткізуге болатын жарықты бейнелейді. Олардың хабарларының болуы Құрама Штаттарда заң тілінде «орынды түрде жоққа шығару мүмкіндігі» деп аталатын бұркенішті алып тастады. Илияс хабары қай ұрпақта көрініс тапса да, сол ұрпақтағы қандай да бір «орынды түрде жоққа шығару мүмкіндігін» жояды; осылайша бүкіл ұрпаққа сол кезде ұсынылған жарық үшін жауапкершілік жүктеледі.

«Бірде бауырым біз ұстанып жүрген ілім туралы ешнәрсе тыңдамайтынын айтты, өйткені шындыққа көзі жетіп қалармын деп қорықты. Ол жиналыстарға келмеді де, уағыздарды тыңдамады да; бірақ кейінірек ол, естігендей-ақ, кінәлі екенін түсінгенін мәлімдеді. Құдай оған ақиқатты тануға мүмкіндік берген еді, әрі осы мүмкіндік үшін одан жауап талап ететін болады. Арамызда қазір талқыланып жатқан ілімдерге қарсы теріс пікірде жүргендер көп. Олар тыңдауға келмейді, байыппен зерттемейді, бірақ өз қарсылықтарын қараңғылықта алға тартады. Олар өз ұстанымдарына әбден риза. “Сен: баймын, байып кеттім, ештеңеге мұқтаж емеспін, — дейсің; бірақ өзіңнің сорлы, бейшара, жарлы, соқыр және жалаңаш екеніңді білмейсің. Отта сыналған алтынды Менен сатып алуға саған кеңес беремін, бай болуың үшін; сондай-ақ киінуің үшін ақ киім, жалаңаштығыңның ұяты көрінбеуі үшін; көруің үшін көзіңе жағатын дәріні де ал. Мен кімдерді сүйсем, соларды әшкерелеймін де, жазалаймын. Сондықтан құлшынысты

бол да, тәубе ет” (Аян 3:17–19).»

«Бұл Жазба хабардың үні астында өмір сүрсе де, оны тыңдау үшін келмейтіндерге қатысты. Иеміз Өз ақиқатының жаңа айғақтарын беріп, Жаратқан Иенің жолы даярлануы үшін оны жаңа бір қалыпта ұсынып жатқан жоқ деп қайдан білесіңдер? Жаңа нұр Құдай халқының қатарлары арқылы құйылуы үшін сендер қандай жоспарлар жасап келесіңдер? Құдай Өз балаларына нұр жібермегеніне қандай дәлелдерің бар? Барлық өзіне жеткіліктілік, менмендік және өз пікіріне деген тәкаппарлық аластатылуға тиіс. Біз Иса Мәсіхтің аяғына келіп, жүрегі жуас әрі кішіпейіл болған Сол Кісіден үйренуге тиіспіз. Иса Өз шәкірттерін раввиндердің өз шәкірттерін үйреткеніндей үйреткен жоқ. Яһудилердің көпшілігі Мәсіх құтқарылудың құпияларын ашып берген кезде келіп тыңдады, бірақ олар үйрену үшін келген жоқ; олар сынау үшін, Одан қандай да бір қайшылық тауып алуға, сол арқылы халықты теріс пікірге бұруға бір нәрсе табу үшін келді. Олар өз білімдеріне қанағат етті, бірақ Құдайдың балалары Шынайы Бағушының үнін білуге тиіс. Бұл Құдайдың алдында ораза ұстап, дұға ету аса орынды болатын уақыт емес пе? Біз алауыздық қаупі астында тұрмыз, даулы мәселе бойынша бір тарапқа шығып кету қаупі бар; сондықтан ақиқаттың не екенін білуіміз үшін, жанымызды кішірейтіп, бар ықыласымызбен Құдайды іздемеуіміз керек пе?» Selected Messages, 1-кітап, 413.

Ілияс хабарын бейнелейтіндер — келісімнің Хабаршысы ғибадатхананы тазартуы үшін жол дайындайтын тазару үдерісіндегі үкімнің құралдары. Ғибадатхананы тазарту ісі жүзеге асырылғанда, қазіргі шындықтың нұры ашылады. Егер ол ашылмаса, Мәсіх тазартуды көздеген әрі көздеп отырғандар өз-өздерін алдаудың лаодикеялық жамылғысын сақтап қалар еді. Ілияс шындықты үкімнің құралы ретінде ұсынатын қызметті бейнелейді. Сондықтан бізге Жақия шомылдырушының хабарын қабылдамағандардың Исаның ілімінен пайда көре алмағаны туралы хабарланған.

«Мен Мәсіхтің алғашқы келуі туралы жарияланымға қайтадан бағытталдым. Жохан Исаға жол дайындау үшін Ілиястың рухы мен күшімен жіберілді. Жоханның куәлігін қабылдамағандар Исаның ілімдерінен пайда көрмеді». Early Writings, 258.

Құдай халқының тазаруын бейнелейтін пайғамбарлық тарихтарда осы ұрпақты қараңғылықты не жарықты таңдауы үшін жауапты ететін қазіргі шындық туралы хабар ашылады.

Ал сен, уа, Даниял, осы сөздерді жасыр да, кітапты ақырзаман уақытына дейін мөрлеп қой: көп адам әрі-бері жүгірер, әрі білім артар.... Сонда ол: «Өз жөніңмен жүр, Даниял; өйткені бұл сөздер ақырзаман уақытына дейін жабулы әрі мөрлі»,— деді. Көп адам тазарып, ағарып, сыналар; ал зұлымдар зұлымдық істей берер; зұлымдардың ешқайсысы түсінбес, ал даналар түсінер. Даниял 12:4, 9, 10.

Өз ұрпақтары үшін Ілияс хабарын білдіретіндер Мәсіх тарапынан үкім құралы ретінде пайдаланылуы үшін Оның елшілері деп айқындалады. Ілияс: «Бүгін Сенің Исраилде Құдай екенің, менің Сенің қызметшің екенім және осының бәрін Сенің сөзің бойынша істегенім белгілі болсын»,— дегенде, дәл осыны айқындаған еді.

Бұл ақиқат Иса тарапынан Шомылдырушы Жохан туралы да баяндалған.

Олар кетіп бара жатқанда, Иса халыққа Жохан туралы былай дей бастады: «Сендер түзге нені көруге шықтыңдар? Жел тербеткен бір құрақты ма? Ал нені көруге шықтыңдар? Жұмсақ киім киген бір адамды ма? Міне, жұмсақ киім киетіндер патшалардың сарайларында болады. Ал нені көруге шықтыңдар? Пайғамбарды ма? Иә, сендерге айтамын, пайғамбардан да артық біреуді. Өйткені бұл — Өзі туралы: “Міне, Мен Сенің алдыңнан хабаршымды жіберемін; ол Сенің алдында жолыңды дайындайды”, — деп жазылған кісі. Матай 11:7–10.

Жохан пайғамбардан да артық еді; ол соттың құралы болды, әрі оның қызметі өз ұрпағына айқын танылды, өйткені бүкіл Израил Ахабтың бұйрығымен Кармелге қалай шыққан болса, олар да дәл солай оны көру үшін шөлге шыққан еді. Уильям Миллер 1798 жылы ашылған білімнің артуын түсінді. Ол білім артқан сайын Құдай Сөзінде ары-бері жүтіргендерді бейнеледі. Оның хабары пайғамбарлық уақытқа негізделді, әрі 1840 жылы оның хабары мен қызметі өз ұрпағының алдына сондай түрде қойылды, тіпті бүкіл протестанттық әлем оның әдіснамасының іске асатынын көру үшін бақылап тұрды. Бұл расталған кезде, оның хабары бүкіл әлемге таратылды.

«1840 жылы пайғамбарлықтың тағы бір тамаша орындалуы кең ауқымды қызығушылық туғызды. Бұдан екі жыл бұрын екінші келуді уағыздаған жетекші қызметшілердің бірі Джосайя Литч Аян 9-тарауға түсіндірме жариялап, Осман империясының құлайтынын алдын ала айтқан еді. Оның есептеуі бойынша, бұл держава ... 1840 жылдың 11 тамызында құлатылуға тиіс еді, сол кезде Константинопольдегі Осман билігінің күйреуі күтілуі мүмкін. Ал мен бұның дәл солай болатыны анықталатынына сенемін».

«Дәл белгіленген уақытта Түркия өз елшілері арқылы Еуропаның одақтас державаларының қамқорлығын қабылдап, осылайша өзін христиан халықтарының бақылауына тапсырды. Бұл оқиға алдын ала айтылған пайғамбарлықты дәлме-дәл орындады. Осы мәлім болған кезде, қалың жұрт Миллер мен оның серіктестері ұстанған пайғамбарлықтарды түсіндіру қағидаларының дұрыстығына көз жеткізді, әрі адвенттік қозғалысқа ғажайып серпін берілді. Білімді әрі беделді адамдар Миллерге қосылып, оның көзқарастарын әрі уағыздауда, әрі жариялауда онымен біріккен еді, ал 1840 жылдан 1844 жылға дейін бұл іс тез кеңейді». The Great Controversy, 334, 335.

«1840 жылдан 1844 жылға дейін» деген кезең Аян кітабының оныншы тарауындағы «жеті күн күркіреуінің» тарихын білдіреді. Сол тарихта Малахи кітабының үшінші тарауында, сондай-ақ Мәсіхтің ғибадатхананы екі рет тазартуында бейнеленген тазару үдерісі басталды. Тазару үдерісі Миллердің бір күн — бір жыл қағидатын түсінуіне негізделген, сатылы сынақ үдерісі болды. Илиястың хабарын бейнелейтіндер келісімнің Хабаршысының кенеттен Өз ғибадатханасына келуіне жол дайындайды, әрі олар жарықтан гөрі қараңғылықты таңдағандарды сыпырып шығару үшін келісімнің Хабаршысы қолданатын сот құралының нышаны болып табылады.

Мен, расында, сендерді тәубеге келтіру үшін сумен шомылдыру рәсімінен өткіземін; бірақ менен кейін Келуші менен де құдіреттірек, Оның аяқ киімін көтеруге де лайық

емеспін; Ол сендерді Киелі Рухпен және отпен шомылдыру рәсімінен өткізеді: Оның қолында күрегі бар, әрі Ол қырманын әбден тазартып, бидайын қамбаға жинайды; ал сабанды сөнбес отпен өртеп жібереді. Матай 3:11, 12.

Жохан 6:66-аятта бейнеленген Мәсіхтің күндерінде Ол басқа кез келген уақыттағыдан да көп шәкіртінен айырылды. Жоханның осы үзіндісі қарастырылатын «Ғасырлар Тілегінде» пайғамбарлық қолдану әдіснамасының өзі-ақ шәкірттердің кетуінің басты себебі болды. Олар тура мағынаның руханиды бейнелейтінін түсіне алмады, ал елші Пауылдың айтуынша, руханидан бұрын әуелі тура мағына келеді.

Сондықтан да былай деп жазылған: «Бірінші адам — Адам — тірі жан болды»; соңғы Адам болса — өмір беретін рух болды. Бірақ әуелі рухани болғаны емес, табиғи болғаны; содан кейін рухани болғаны. 1 Қорынттықтарға 15:45, 46.

Қаламайтын, сондықтан да қабілетсіз болған яһудилер Мәсіхтің Өзі көктен түскен, жеуге тиіс нан екенін білдірген кезде, Оны түсінуден бас тартты. Әдет-ғұрыптар мен салт-дәстүрлер Мәсіхтің Өзі қолданған әдістемеден үстем түсті. Осы оқиғаға қатысты Уайт ханым былай деп жазды:

«Өздерінің сенімсіздігі көпшілік алдында әшкереленіп, осы шәкірттер Исадан одан бетер алыстай түсті. Олар қатты наразылық білдіріп, Құтқарушының жанын жаралап, парызылдардың арам ниетін қанағаттандырғысы келіп, Оған теріс айналып, менсінбей тастап кетті. Олар өз таңдауларын жасап қойған еді: рухсыз сыртқы түрді, дәнсіз қауызды қабылдады. Олардың шешімі содан кейін енді ешқашан өзгерген жоқ; өйткені олар бұдан былай Исамен бірге жүрген жоқ.»

«“Оның күрегі Өз қолында, Ол қырманын әбден тазартып, бидайын қамбаға жинайды”. Матай 3:12. Бұл тазарту кезеңдерінің бірі еді. Ақиқат сөздері арқылы сабан бидайдан ажыратылып жатты. Әшкерелеуді қабылдау үшін тым паң әрі өзін-өзі ақтайтын, кішіпейілділікке толы өмірді қабылдау үшін бұл дүниені тым сүйетін болғандықтан, көпшілік Исадан теріс айналды. Бүгінде де көп адам дәл солай етуде. Капернаумдағы мәжілісханада болған әлгі шәкірттер сыналғандай, бүгін де жандар сыналуда. Ақиқат жүрекке жеткенде, олар өз өмірлерінің Құдай еркіне сай емес екенін көреді. Олар өздерінің толық өзгеруге мұқтаж екенін көреді; бірақ өзінен бас тартуды талап ететін істі мойнына алуға дайын емес. Сондықтан күнәлары әшкереленгенде, олар ашуланады. Шәкірттер Исаны тастап кеткендей, олар да: “Бұл — ауыр сөз; мұны кім тыңдай алады?” — деп күңкілдеп, ренжіп кетеді». The Desire of Ages, 392.

Бұл — оттың күшімен Левидің ұлдарын тазартатын Малахидегі келісімнің хабаршысы. Ол өз қырманын мұқият тазартып, бидайды сабаннан айырып бөледі. Ол бұл істі желпуішімен атқарады. Айыруды жүзеге асыратын — сол желпуіш, ал желпуіш — Ол Левидің ұлдарын тазартып тұрған әрбір тиісті тарихи кезеңге арналған қазіргі ақиқаттың хабары. Желпуіш — Илиястың хабары мен хабаршылары, олар үкім құралының бейнесін білдіреді.

Міне, Мен өз жаршымды жіберемін, ол Менің алдымда жол дайындайды; сонда өздерің іздеп жүрген Иеміз, яғни өздерің сүйсінетін Келісімнің Жаршысы, кенеттен Өз

ғибадатханасына келеді. Міне, Ол келеді, — дейді Әскерлер Иесі Жаратқан Ие. Бірақ Оның келетін күніне кім төтеп бере алады? Ол көрінгенде кім тұра алады? Өйткені Ол қорытып тазартатын оттай, әрі матаны ағартушылардың сілтiсiндей. Ол күмісті қорытып тазартушы іспетті отырып, Леуінің ұлдарын тазартады, оларды алтын мен күмістей арылтады, сонда олар Жаратқан Иеге әділдікпен тарту әкелетін болады. Сонда Яһуда мен Иерусалимнің тартуы Жаратқан Иеге ежелгі күндердегідей, бұрынғы жылдардағыдай жағымды болады. Малахи 3:1–4.

Шомылдыру рәсімін жасаушы Жоханнан кейін келетін — қыrmанын айырмен тазартатын, әрі тазартушының отына ұқсас Сол. Тазару үдерісі келісімнің жаршысы арқылы жүзеге асады, сондықтан бұл — Иеміздің жаңадан таңдалған келісім халқымен келісімге кіріп жатқан тарихын айқындайды. Ежелгі Израил Мысырдың құлдығынан құтқарылған кезде, сол қасиетті тарихтың бір тақырыбы “тұңғыш” мәселесі болды. Мысырдың тұңғыштарының өлімі болсын, не Құдайдың Израилді Өзінің тұңғышы деп атауы болсын.

Сонда перғауынға былай де: Жаратқан Ие былай дейді: Израил — Менің ұлым, тұңғышым. Сондықтан саған былай деймін: Ұлыма Мені құлшылық етсін деп, оны жібер; ал егер оны жіберуден бас тартсаң, міне, Мен сенің ұлыңды, тұңғышыңды өлтіремін. Мысырдан шығу 4:22, 23.

Құдай Мысырдан құтқару арқылы Израилмен келісімге кірген кезде, құдайлық жоспар бойынша әрбір рудың әрбір тұңғыш ұлы діни қызметке бағышталуға тиіс еді. Бірақ алтын бұзауға қатысты бүлік кезінде Мұсаның жағында бүлікке қарсы тұрған тек Леви руы ғана болды. Олардың адалдығы үшін Құдай әр рудан шыққан әрбір тұңғыш діни қызметке бағышталады деген Өз жоспарының күшін жойып, басқа руларды айналып өтіп, діни қызметтің айрықша құқығын Леви руына берді. Келісімнің хабаршысы Левидің ұлдарын тазартқанда, бұл бұрынғы келісім халқы шетке ысырылып, жаңа келісім халқы орнына қойылатын тарихты бейнелейді. Бұл Жақия Шомылдырушыда, миллериттерде орын алды және жүз қырық төрт мыңмен де солай болады. 1840 жылдан 1844 жылға дейін Уильям Миллерге берілген пайғамбарлық хабардың сынақ мәселесі арқылы тазарту үдерісі басталды. Бұл 1844 жылғы 22 қазанда Жаратқан Иенің кенеттен Өз ғибадатханасына келуіне алып келді, бірақ тазарту үдерісі 1863 жылға дейін аяқталған жоқ.

«Даниял 8:14-тегі: “Екі мың үш жүз кеш пен таңға дейін; содан кейін қасиетті орын тазартылады”, — деген пайғамбарлық та, сондай-ақ бірінші періштенің: “Құдайдан қорқыңдар және Оған мадақ беріңдер; өйткені Оның сотының уақыты келді”, — деген хабары да Мәсіхтің ең қасиетті орында атқарып жатқан қызметін, тергеу сотын көрсеткен еді; ал Оның Өз халқын құтқару және зұлымдарды құрту үшін келуін емес. Қателік пайғамбарлық мерзімдерді есептеуде емес, 2300 күннің соңында болатын оқиғаны түсінуде болған еді. Осы жаңсақтық салдарынан сенушілер түңілуге ұшырады, дегенмен пайғамбарлықта алдын ала айтылғанның бәрі және олардың Киелі Жазба бойынша күтуіне толық негіз болғанның бәрі орындалған еді. Олар өз үміттерінің ақталмай қалғанына қайғырып отырған дәл сол сәтте, хабарда алдын ала айтылған және Жаратқан Ие Өз қызметшілеріне сыйын беру үшін көрінерден бұрын міндетті түрде орындалуға тиіс оқиға жүзеге асқан еді.»

«Мәсіх, олар күткендей, жерге емес, қайта, бейнелік қызметте алдын ала ишараланғандай, көктегі Құдай ғибадатханасының ең қасиетті орнына келген еді. Дәл осы уақытта Ол пайғамбар Даниял арқылы Көне Күндер Иесіне келуші ретінде бейнеленеді: “Түнгі көріністерімде қарап тұрдым, міне, көктегі бұлттармен бірге Адам Ұлына ұқсас Біреу келді де” — жерге емес, — “Көне Күндер Иесіне келді, әрі Оны Оның алдына алып келді”. Даниял 7:13.»

«Бұл келу туралы Малахи пайғамбар да алдын ала былай деп айтқан: “Өздерің іздеп жүрген Жаратқан Ие кенеттен Өз ғибадатханасына келеді, тіпті өздерің рақат табатын Келісімнің Хабаршысы да келеді; міне, Ол келеді, — дейді Әскерлер Иесі Жаратқан Ие”.» Малахи 3:1. Жаратқан Иенің Өз ғибадатханасына келуі Оның халқына кенеттен, күтпеген түрде болды. Олар Оны сол жерде іздеп жүрген жоқ еді. Олар Оның жерге “Құдайды танымайтындардан және Ізгі хабарға мойынсұнбайтындардан жалындаған от ішінде кек алу үшін” келуін күткен еді. 2 Салониқалықтарға 1:8.

«Бірақ халық өз Жаратқан Иесін қарсы алуға әлі даяр емес еді. Олар үшін әлі де атқарылуға тиісті дайындық ісі бар еді. Олардың ой-санасын көктегі Құдайдың ғибадатханасына бағыттайтын нұр берілуге тиіс еді; әрі олар сенім арқылы өздерінің Ұлы Діни Қызметкерінің сол жердегі қызметіне ерген сайын, жаңа міндеттер ашылатын еді. Шіркеуге тағы бір ескерту әрі тәлім беру хабары берілуге тиіс еді.

«Пайғамбар былай дейді: “Оның келетін күнінде кім төтеп бере алады? Ол көрінгенде кім тұра алады? Өйткені Ол — балқытушының оты сияқты, әрі ағартушының сілтiсi сияқты. Ол күмісті балқытып, тазартушыдай отырып, Леуінің ұлдарын тазартады, оларды алтын мен күміс сияқты арылтады, сонда олар Жаратқан Иеге әділдікпен тарту әкелетін болады”». Малахи 3:2, 3. Жоғарғы киелі орында Мәсіхтің шапағат етуі тоқтайтын кезде, жер бетінде тірі жүргендер қасиетті Құдайдың алдында делдалсыз тұруға тиіс. Олардың киімдері дақсыз болуы керек, мінез-құлықтары себілу қаны арқылы күнәдан тазартылуға тиіс. Құдайдың рақымы және өздерінің қажырлы күш салуы арқылы олар зұлымдықпен күресте жеңімпаз болуға тиіс. Көкте тергеу соты жүріп жатқанда, тәубеге келген сенушілердің күнәлары киелі орыннан алынып тасталып жатқанда, жер бетіндегі Құдай халқының арасында тазарудың, күнәні аластаудың ерекше ісі жүзеге асуға тиіс. Бұл іс Аян 14-тегі хабарларда неғұрлым айқынырақ көрсетілген.

«Осы іс жүзеге асқанда, Мәсіхтің ізбасарлары Оның келуіне дайын болады. “Сонда Яһуда мен Иерусалимнің тартуы ежелгі күндердегідей, бұрынғы жылдардағыдай Жаратқан Иеге жағымды болады”. Малахи 3:4. Сонда Иеміз Өзінің келуінде Өзіне қабылдайтын қауым “даңқты қауым” болады, онда “дақ та, әжім де, яки сондай бір нәрсе де” болмайды. Ефестіктерге 5:27. Сонда ол “таң шапағындай болып көрінетін, айдай сұлу, күндей нұрлы, туларын көтерген жасақтай айбарлы” болады». Сүлейменнің әні 6:10.

«Жаратқан Иенің Өз ғибадатханасына келуінен бөлек, Малахи Оның екінші рет келуін де, яғни сотты жүзеге асыру үшін келуін, мына сөздермен алдын ала хабарлайды: “Мен сендерге сот үшін жақындаймын; сиқыршыларға қарсы, неке адалдығын бұзушыларға

қарсы, жалған ант ішушілерге қарсы, жалданған жұмысшының еңбекақысын жейтіндерге, жесір мен жетімге қысым көрсететіндерге, жат жұрттықты өз құқынан айыратындарға және Менен қорықпайтындарға қарсы шапшаң куә боламын, — дейді Өскерлер Иесі Жаратқан Ие». Малахи 3:5. Яһуда да осы көрініске сілтеме жасап былай дейді: “Міне, Жаратқан Ие Өзінің он мыңдаған киелілерімен келіп, бәріне сот жүргізу үшін және олардың арасындағы барлық құдайсыздарды өздерінің барлық құдайсыз істері үшін әшкерелеу үшін келеді”. Яһуда 14, 15. Бұл келу мен Жаратқан Иенің Өз ғибадатханасына келуі — бір-бірінен айқын ерекшеленетін, бөлек оқиғалар.»

«Мәсіхтің біздің Ұлы Діни қызметкеріміз ретінде киелі орынды тазарту үшін Ең Қасиетті орынға келуі, Даниял 8:14-те көрсетілгендей; Адам Ұлының Көне Күндер Иесіне келуі, Даниял 7:13-те баяндалғандай; және Жаратқан Иенің Өз ғибадатханасына келуі, Малахи алдын ала айтқандай, — бәрі бір оқиғаның сипаттамалары; сондай-ақ бұл Матай 25-тегі он қыз туралы астарлы әңгімеде Мәсіх суреттеген күйеу жігіттің неке тойына келуі арқылы да бейнеленген». «Ұлы күрес», 424–426-бб.

Соңғы абзацта төрт «келу» туралы айтылған, және олардың бәрі де төрт түрлі жолмен бейнеленген бір ғана келу болып табылады. Сол «келулердің» бірі — он қыз туралы астарлы әңгіме.

«Мені он қыз туралы астарлы әңгімеге жиі сілтейді: олардың бесеуі дана, ал бесеуі ақымақ еді. Бұл астарлы әңгіме сөзбе-сөз орындалды және орындала береді, өйткені оның дәл осы уақытқа арналған айрықша қолданылуы бар; әрі үшінші періштенің хабары сияқты, ол орындалды және заманның ақырына дейін осы шақтағы ақиқат болып қала береді». Review and Herald, August 19, 1890.

Егер төрт «келу» «бір оқиғаның сипаттамалары» болса, онда Миллершілдер қозғалысындағы адвентизмнің басталуында орындалған сол төрт «келу» адвентизмнің соңындағы Ілияс қозғалысында тағы да «сөзбе-сөз дәлме-дәл» «орындалады».

Уильям Миллер мен миллериттер бірінші періштенің хабарының өкілдері болды, әрі жуырда біз келтірген Early Writings кітабындағы сол үзіндіде бірінші періштенің хабары Жақия Шомылдыру рәсімін жасаушының айна-қатесіз сипаттарына ие болды. Біз Жақия Шомылдыру рәсімін жасаушының хабарын қабылдамағандардың Иса ілімінен пайда көре алмайтынын айтатын үзіндіні келтірдік. Келесі абзацта ол былай дейді: «Бірінші хабарды қабылдамағандар екіншісінен де пайда көре алмады; сондай-ақ көктегі қасиетті орынның ең киелі бөліміне Исамен бірге сенім арқылы кіруге оларды дайындауға тиіс болған түн ортасындағы айқайдан да оларға пайда болмады». Уильям Миллер де, Жақия Шомылдыру рәсімін жасаушы да соттың құралдарын бейнелейді.

Егер олардың екеуі де пайда болмағанда, өздеріне тиесілі ұрпақтары нұрды қабылдамай тастағаны үшін жауапқа тартылмас еді. Құдай сол екі хабаршыны Лаодикеялық күнәнің жамылғысын алып тастау үшін қолданды, әрі бұрын таңдалған халықтың Лаодикеялық жалаңаштығын, қабылдансын не қабылданбасын, сотта олардың арасында пайғамбар болғанының нышаны ретінде қолданылатын хабарды енгізу арқылы әшкерелеп көрсетті.

1840 жылдан 1844 жылға дейінгі тарих Ілиястың Кармил тауында құрбандығына көктен от түсуімен бейнеленді. Шынайы пайғамбар жалған пайғамбарлардан айқын ажыратылып көрсетілді.

Енді 1844 жылғы 22 қазаннан кейін жалғасқан тазару үдерісін баяндап көрсетуіміз тиіс болған межеге келдік. Уайт ханым 1844 жылғы 22 қазаннан кейін: “халық әлі де өз Иесін қарсы алуға дайын емес еді. Олар үшін әлі де орындалуға тиісті дайындық ісі бар еді. Олардың ойларын көктегі Құдайдың ғибадатханасына бағыттайтын жарық берілуге тиіс еді; әрі олар сенім арқылы Өзінің сол жердегі қызметінде Өздерінің Бас Діни Қызметкерінің соңынан ерген сайын, жаңа міндеттер ашылатын еді. Шіркеуге тағы бір ескерту мен тәлім беру хабары жеткізілуге тиіс еді”, — деп мәлімдеді.

Адвентизм Даниял Мұсаның «анты» деп атаған Леуіліктер кітабының жиырма алтыншы тарауындағы «жеті уақытты» қабылдамай тастағанда, олар соттың басталуымен байланысты ақиқаттарды түсінудегі өздерінің бастапқы жұмысының арғы жағында тазару үдерісінің жалғасатынын танып-білу қабілетінен айырылды.

Тазартылудың жалғасатын үдерісін келесі мақалада қарастырамыз және 1840-жылдары Миллершіл адвентизм қабылдаған шынайы протестантизм мүйізін республикалықтың мүйізімен сәйкестендіре бастаймыз.